

Lausunto

16.9.2025

VN/27546/2023

VN/27546/2023-PLM-14

JAKELU

Puolustusministeriön lausunto hallituksen esityksen luonnoksesta turvallisuustutkintalain muuttamiseksi

Puolustusministeriö on tutustunut viitteen mukaisen hallituksen esityksen luonnokseen koskien turvallisuustutkintalain ja kyberturvallisuuslain 17 §:n muuttamista. Puolustusministeriö pitää hallituksen esityksessä esitettyä tarkoituksenmukaisena ja kannatettavana. Puolustusministeriö haluaa kuitenkin kiinnittää yleisemmin huomiota turvallisuustutkintaan liittyvään tiedonsaantioikeuteen.

Puolustusvoimien toimintaan liittyy jopa merkittäviä riskejä hengelle ja terveydelle. Näitä pyritään ehkäisemään laajoilla ja tarkoilla ohjeistuksilla ja määräyksillä. Kuitenkin viimeisen 10 vuoden sisällä on tapahtunut kolme merkittävämpää onnettomuutta, joiden turvallisuustutkinta on tuonut esiin tiettyjä ongelmakohtia.

Nykyinen lainsäädäntö asettaa haasteita Puolustusvoimien tiedonsaantioikeuksille työ- ja palvelusturvallisuuden turvallisuustutinnan (onnettomuustutinnan) suorittamisessa. Tällaista työ- ja palvelusturvallisuuden edistämisestä käsin tehtävää onnettomuustilanteen selvittämistä suoritetaan Puolustusvoimien sisäisen määräyksen perusteella. Kyse on Puolustusvoimien sisäisesti toteuttamasta onnettomuustutkinnasta tilanteissa, joissa Onnettomuustutkintakeskus ei suorita onnettomuuden tai vaaratilanteen tutkintaa. Tavoitteena on työ- ja palvelusturvallisuuden parantaminen pyrkimällä analysoimaan näissäkin onnettomuustilanteissa se, olisiko jollain Puolustusvoimien sisäisillä toimilla onnettomuustilanne voitu estää.

Puolustusvoimilla ei ole vastaavaa lakisääteistä perustetta suorittaa työ- ja palvelusturvallisuuden turvallisuustutkintaa, kuten sotilasilmaluonnottomuuksien tutkinnassa. Puolustusvoimat on suorittanut laajoja turvallisuustutkintoja toistaiseksi kolme, ja muut vakavat onnettomuudet on tutkinut Onnettomuustutkintakeskus, Onnettomuustietoinstituutti tai Tapaturmavakuutuskeskus.

Puolustushallinnossa on tunnistettu seuraavat kehittämistä vaativat seikat turvallisuustutkimusten osalta:

1. Poliisin kuolemansyöntutinnan, mukaan lukien oikeuslääketieteellinen tutkimus, tietoja ei ole ollut mahdollista luovuttaa Puolustusvoimille lainsäädännöllisten rajoitusten takia. Näin ollen menehtyneen vammoista ei saatu tietoa, jonka perusteella olisi voitu arvioida vammojen ja turvallisuuskäytänteiden suhdetta ja edelleen sitä, onko turvallisuusmääräyksiä noudatettu tai voisiko niitä kehittää tavalla, jolla vammat olisivat olleet estettävissä
2. Vaikka Puolustusvoimista annetun lain 17 § antaa Puolustusvoimille oikeuden saada viranomaiselta sekä julkista tehtävää hoitamaan asetetulta yhteisöltä laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi välttämättömät tiedot ja asiakirja salassapitovelvollisuuden estämättä, viranomaiset ja julkista tehtävää hoitamaan asetetut yhteisöt eivät ole luovuttaneet tietoja, koska ovat katsoneet, että Puolustusvoimilla ei ole nimenomaista turvallisuustutkinnan tehtävää.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo.plm@gov.fi
www.defmin.fi

3. Turvallisuustutkintalakea sovelletaan Puolustusvoimien osalta vain sotilasilmaluonnettomuuksissa (laki sotilasilmaluonnettomuuksien tutkinnasta (526/2011)), minkä takia lainsäädäntöpohjaa niiden onnettomuuksien tutkinnalta puuttuu, jotka eivät vakavuutensa puolesta täytä turvallisuustutkintalain edellytyksiä Onnettomuustutkintakeskuksen tutkittamista onnettomuuksista ja vaaratilanteista. Puolustusvoimien palvelusturvallisuuden kannalta kuitenkin tällaistenkin onnettomuuksien syntyyn vaikuttavien seikkojen selvittäminen olisi palvelusturvallisuuden lisäämisen näkökulmasta tärkeää ja voisi ehkäistä tulevaisuuden vaaratilanteita sekä niistä aiheutuvia vahinkoja.

Puolustusministeriö tunnistaa, ettei edellä esiin nostettuja kysymyksiä ole välttämättä mahdollista ratkaista nyt käsiteltävänä olevan esityksen yhteydessä, mutta toivoo asiaan kiinnitettävän huomiota myöhemmässä vaiheessa. Puolustushallinto on valmis tukemaan asiassa, kun tarvittavat muutokset tulevat ajankohtaisiksi.

Hallitusneuvos, sektorijohtaja

Pia Palojärvi

Vanhempi hallitussihteeri

Kosti Honkanen

Jakelu Oikeusministeriö

Tiedoksi Puolustusministeriö Hanna Nyholm
Puolustusministeriö turvallisuusyksikkö
Pääesikunta

VN/27546/2023-PLM-14

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: